

Asia: VN/25665/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Digi- ja väestötietovirastosta annetun lain 3 §:n ja hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 5 ja 25 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomiot koskien kansalaisneuvontaa:

Esityksen sivulla 16 on tuotu esiin esityksen vaikutukset viranomaisten toimintaan ja palvelujen tuottamiseen. Maanmittauslaitoksessa arvioidaan, että yleisen kansalaisneuvonnan lakkauttaminen tuskin, esitetyt tiedot huomioon ottaen, lisää olennaisesti Maanmittauslaitokseen tulevien neuvontapyyntöjen määrää.

2. Huomiot koskien palveluväylän käyttövelvollisuuden poistamista:

Se, että palveluväylä ei ole enää tulevaisuudessa pakollinen palvelu, mutta sen ylläpito jatkuu entiseen tapaan, on kannatettava muutos.

3. Huomiot eräiden tukipalveluiden maksullisuutta koskevan sääntelyn muuttamisen suhteen:

Maanmittauslaitos katsoo, että muutos tukipalvelulain 25 §:ään ei saisi viedä siihen, että valtion virastoilta ja laitoksilta, kuten esimerkiksi Maanmittauslaitokselta, ryhdyttäisiin vastaisuudessa de facto perimään maksua tukipalvelulain 3 §:n 1 momentin 4 ja 6 kohdassa tarkoitetuista palveluista, eli luonnollisen henkilön tunnistuspalvelusta (suomi.fi-tunnistus) ja asiointivaltuuspalvelusta.

Tämä olisi myös vastoin esityksen kohdassa 3 tarkoitettua tavoitetta siitä, että osittain hallituksen esityksen tavoitteena on lisäksi mahdollistaa (Digi- ja väestötieto)viraston viranomaisasiakkaiden kustannussäästöjä.

Esityksessä on tuotu esiin (ks. s. 17), että "[t]arkoitus olisi alkaa periä mainituista palveluista maksu, mutta niin, että valtaosa viranomaisista, valtioelimet ja joitakin muita julkista hallintotehtävää hoitavia vapautettaisiin maksuista valtiovarainministeriön asetuksella. Lähtökohtaisesti maksut voitaisiin jättää perimättä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 4 §:n 1 momentissa

tarkoitetuilta viranomaisilta, kuitenkin niin että todennäköisesti ainakin sekä valtion että kuntien liikelaitokset - samoin kuin osakeyhtiöön eriytetty kunnan, ja hyvinvointialueen toiminta sekä valtion erityistehtäväyhtiöt - tulisivat todennäköisesti maksullisuuden piiriin, koska liikelaitos- ja yritysmuodossa harjoitettu toiminta on yleensä ainakin joiltain osin taloudellista toimintaa ja maksuttomien palvelujen tarjoaminen osalle taloudellista toimintaa harjoittavista voisi olla kiellettyä valtiontukea.”

Tukipalvelulain 25 §:n 1 momenttiin ehdotetaan muun ohella seuraavaa lisäystä ”Maksu 3 §:n 1 momentin 4 ja 6 kohdassa tarkoitetusta palvelusta voidaan jättää perimättä viranomaisilta, valtioelimiltä sekä julkista hallintotehtävää hoitavalta, jonka toiminta merkittävässä määrin rahoitetaan valtion varoista. Valtiovarainministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset niistä käyttäjäorganisaatioista, joilta maksu jätetään perimättä. Maksuihin sovelletaan muutoin, mitä valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään.”

Maanmittauslaitos lausuu tähän, että edellä siteeratussa säännöksessä olisi edellä tarkoitetusti tuotava nimenomaisesti (expressis verbis) esiin, että ”[m]aksu 3 §:n 1 momentin 4 ja 6 kohdassa tarkoitetusta palvelusta jätetään perimättä muilta viranomaisilta”.

Nurmikari Jussi

Maanmittauslaitos - Pääjohtaja Pasi Patrikainen ja maanmittausneuvos

Markku Markkula